

**Kuluttamisen ongelmat
27.11.2014**

Minna Backman

Nuorten velkaantumisen riskitekijöitä

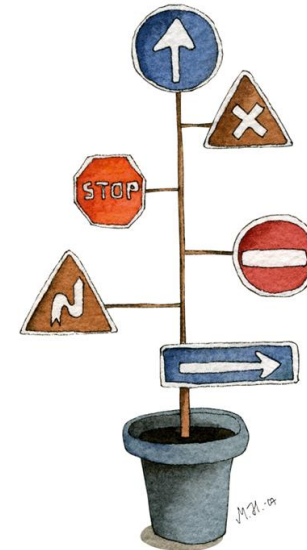
- Täysi-ikäisyys
- Omaan talouteen siirtyminen
 - muutto ja kodin hankinnat
 - säännölliset laskut ja välttämättömät menot
 - valintojen taloudellisten vaikutusten hahmottaminen ja ymmärtäminen
- Asenne
 - vanhempien luona asuttaessa on totuttu tiettyyn elintasoon
 - netistä ostamisen ja osamaksusopimusten helppous
 - ei säästetä ennakoon - ostetaan heti

-> vastuu omista päätöksistä ja
omien raha-asioiden hoidosta

- Nuoruutta leimaavat usein tulojen epävarmuus ja elämäntilanteiden muutokset
 - työn ja opiskelun yhteensovittaminen
 - armeija
 - työllistyminen valmistumisen jälkeen
 - vaihtelevat tulot, työttömyysjaksoja
 - parisuhde, perheen perustaminen, ero

Nuoret eivät ole yksi yhtenäinen ryhmä, vaan hyvin heterogeeninen joukko.

Velkaantumisen taustalla takausta hakeneilla nuorilla

- Talouden hallitsemattomuus
- Työttömyys, pätkätyöt, pienet tulot
- Ero, yksinhuoltajuus
- Toisen puolesta velkaantuminen
- Riippuvuudet: päihteet ja pelaaminen
- Mielen terveysongelmat, sairastuminen
- Yksittäisinä tekijöinä esiintyy mm. rikosvastuut ja yritystoiminnat vastuut

Samoja syitä esiintyy kaikilla hakijoilla iästä riippumatta ja usein on useampia syitä yhtä aikaa

Miten tässä näin kävi..

”Minulle on aina ollut tärkeää, että laskut maksetaan ja että kuukausittaisista menoista huolehditaan, mutta velkaa olen viime vuosina ottanut aivan liian helposti ja aivan liikaa.

Tähän mennessä olen pystynyt vielä kaikki laskuni jotenkuten maksamaan, mutta elämiseen ei ole pitkään aikaan jäänyt oikeastaan mitään ja uutta velkaa on tuntunut olevan pakko ottaa.

Mutta vaikka olenkin normaali, järkevä ihminen (näin uskon), on minulla taipumusta tuhlailuun ja huolettomaan hetkessä elämiseen, enkä aina ole osannut miettiä huomista ja kuinka siitä selvittäään.

Nyt tilanne on lipsahtanut niin pahaksi etten ole ainakaan viimeiseen vuoteen kunnolla pystynyt hallitsemaan raha-asioitani, ne ovat pikemminkin hallinneet minua.

Minua hävettää ja ahdistaa oma tilanteeni, sillä olen kyllä aikuinen ihminen, joka kyllä tietää mitä tekee ja millä seuraamuksilla.” 31v nainen

*Talouden hallitsemattomuus

Rahankäytön malli äidiltä

- Hakija kertoo oppineensa huonon rahankäytön jo nuorena kotona asuessaan. Mallia hän sai äidiltänsä, kaikki rahat käytettiin mitä tuli. Hakija otti pikavippejä heti kun täytti 18 vuotta. Lisäksi velkaa otettiin "varmuuden vuoksi". Hakija eli velkaannuttavaa elämäntyyliä useamman vuoden. Asuntolainan ottamisen jälkeen tuli ensimmäiset maksuhäiriömerkinnät ja velat siirtyivät pikku hiljaa ulosottoon. Nyt hakija on ymmärtänyt tilanteensa vakavuuden ja haluaa hoitaa asiansa kuntoon. Hakijalla on vakituinen työ, mutta hän tekee myös osa-aikaisesti toista työtä, koska haluaa maksaa velkansa pois mahdollisimman nopeasti. 26v nainen, avoliitossa

Osaamattomuus

- Hakija kertoo muuttaneensa kotoa täysi-ikäiseksi tultuaan, koska oli huonoissa väleissä äitinsä kanssa. Sai asunnon, isän avustuksella oli laskettu tulojen (opintotuki ja asumislisä) riittävän vuokraan. Elämiseen ei sitten rahat riittäneetkään. Ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen tuloja ei ollut lainkaan, kun opintoetuudet loppuivat eikä töitä ollut. Tässä vaiheessa pikavipit tulivat kuvioon. Yöt meni valvoessa ja päivät nukkuessa, ja koulu jäi kesken. Hakija sai työpaikan ja yritti maksaa vippejä. Vippikierre yltyi, koska hakija otti uuden vipin selvittääkseen vanhoista. Irtisanottiin asunnosta, koska talo purettiin. Kaksi vuokratästä vaikeutti uuden asunnon saantia, joten muutto takaisin äidin luokse. 23v nainen

- ”Olen ”pelannut ”autojen kanssa lähes koko ikäni. Olen ostellut autoja, myynyt niitä, jäänyt tappiolle ja ottanut lainaa saadakseni uuden auton. Perheessä on tarvittu aina autoa työmatkojen ja lasten kuljetuksia varten. Tilanne on välillä karannut käsistä, mutta sitä on paikattu uudella lainalla. Huonekaluja piti uusia ja rahaa tarvittiin lisää. Huonekalut oli tarkoitus maksaa lomarahosta, mutta ei se onnistunut.” 29v avopari, 2 lasta
- Hakija on ostellut autoja useaan otteeseen ja rahoittanut ne luotoilla. Autoihin on tullut vikoja, jolloin rahaa on tarvittu lisää. Rahaa on myös kulunut hakijan mukaan normaaliin elämään ja asumiskustannuksiin. Pikavippien avulla hän on yrittänyt elää normaalia, tasapainoista elämää. Hän haluaisi takauksen, jotta jaksaisi elää täysillä ja käydä töissä stressaamatta raha-asioita.
29v mies

*Työttömyys

- ”Jäin työttömäksi eikä ollut rahaa maksaa välttämättömiä menoja. Aloin ottaa pikavippejä saadakseni laskut maksettua. Tulottomana en tietty pystynyt niitäkään maksamaan. Sitten työllistyin vakituisesti. Kadun syvästi, että otin vippejä. Toivon, että saisin lainan millä maksaa niitä takaisin kuukausittain.” 29v nainen
- "Vanhemmat heittivät ulos kotoota kun jäin työttömäksi. Olin asunnoton joten tarvitsin rahaa ruokaan otin pikavippejä koska ei ollut muuta mahdollisuutta saada rahaa." 24v mies

*Toisen puolesta velkaantuminen/Ero

- ”Velkaantuminen alkoi avoliiton aikana. Lainarahalla kalustettiin asuntoa ja hankittiin muita kodin tarvikkeita. Miehellä oli alkoholiongelma, rahaa paloi hänen reissuihinsa ja juomiseen. Erosimme 7 vuoden parisuhteesta ja velat jäivät maksettavakseni. Yritin hoitaa velkoja eron jälkeen tekemällä maksusopimuksia. En kuitenkaan pitkään pystynyt niitä noudattamaan, vaan laskut alkoivat rästiintyä. Nyt haluaisin kovasti saada nyt asiat järjestykseen.” 28v nainen
- "Eliikkäs velat on kokonaisuudessaan tullut aikaisemman parisuhteen seurauksena, jossa silloisella tyttöystävällä oli "narsismin" vikaa, niin oli ottanut velkoja minun nimissäni ja tietämättäni hyväksikäyttäen henkilötietojani ja pankkitunnuksia pikavippejä ja tilailut esineitä ja tavaroita eri firmoilta. Eräänä kauniina päivänä huomasin, että tililtäni alkoi mennä rahaa ulosottoon ja löysin asunnostani karhukirjeitä ja nipun laskuja. Meille tuli ero. Yritin oikeuden kautta saada rahoja häneltä, mutta asianajaja totesi heti kättelyssä, että tyttöystävä voi aina oikeudessa todeta, että olen lahjoittanut ne hänelle. Eli tämmönen tarina." 28v mies

- "Seurusteluaikana otettiin tyttöystävänsä kanssa monenlaisia lainoja (osamaksuja, kulutusluottoja, autolainaa). Tyttöystävä otti myös pikavippejä mun nimiin. Yhteiselo päättyi ja mun maksettavaksi jäi kaikki yhdessä otetut lainat. Eron jälkeen selvisi myös, että tyttöystävä oli jättänyt vuokrat maksamatta."
27v mies
- "Kaikki alkoi siitä, kun otin vippejä isäpuoleni ja äitini takia. Rahoilla maksettiin vuokrat ja muita talouteen liittyviä kuluja. Kun mentiin sekaisin veloista, koitin vielä ottaa pankista lainaa, mutta en onnistunut siinä ja jatkettiin vielä vippien ottamista. Asiat meni vaan pahemmaksi ja pahemmaksi ja isäpuoli joi entistä enemmän ja sitten tajusin äidin kanssa, että ollaan pahassa liemessä. Vuosi sitten tilanne paheni kokonaan ja sitten pistettiin stoppi koko hommaan ja pyydettiin velkaneuvoja neuvoksi". 24v mies

* Riippuvuudet/vippikierre

- "Velkaantuminen alkoi syksyllä 2011 ja se sai alkunsa liian suurista menoista, jotka tulivat nettipeleistä, jotka eivät silloin olleet hallinnassa. Rahoitin pelejä netistä otettavilla pikavipeillä ja tilanne meni siihen, että maksoin pikavippejä uusilla pikavipeillä ja lopulta en pystynyt enää niitä millään hoitamaan liian pienillä tuloillani. Velkoja alkoi olla menossa ulosottoon ja tein virheen ja otin lisää pikavippejä estääkseni velkoja menemästä oikeudelliseen perintään. Loppukesästä 2012 lisävelkaantuminen loppui pikavippien osalta sekä pelaaminen loppui lähes täysin jo kesän 2012 alussa. Osaan ymmärtää, mihin pelaaminen voi pahimmillaan johtaa, joten tästä oppineena olen myös lopettanut pelaamisen." 20v mies

KIITOS

